

אוצר הנפש

* **	🕯️🕯️	📍
17:49	16:34	י-ם
17:50	16:48	ת"א
17:48	16:38	חיפה
17:52	16:52	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור גם לרבנית יש כוח לברך

נספר סיפור קצר על הרבנית חיה מושקא שהסתלקה בכ"ב שבט תשמ"ח. חיה, השם הראוי לפני החטא, הוא שם הרבנית. הרבי בשיחה המפורסמת – שיחה בדבר מלכות על השם חיה-מושקא, לכבוד הרבנית – מסביר שחיה היא על שם המקיף הקרוב של הנפש, מקיף החיה, ומושקא, בשם טוב, היינו היחידה, כח המסירות הנפש, המקיף הרחוק.

כל אחד ואחת מאיתנו צריכים ללמוד מהרבנית חיה-מושקא

פעם אחת שלחו נשות חב"ד מתנה לרבנית, וצרפו אליה פ"ג – 'פדיון נפש' – עבור הרבי. כשראה הרבי שאת

המתנה נותנים לרבנית ואת הפ"ג לו הוא תמה – 'מה פתאום?! צריך לתת לה גם את הפ"ג?!'. הרבי הסביר: 'אם אתם חושבים שאני יכול לברך, קל וחומר שהיא – הבת של הרבי הקודם – יכולה לברך. אל תתנו לי את הפ"ג, אלא לאשתי, וכך היה.'

הסיפור הוא בעצם עדות של הרבי על אשתו הרבנית, ולמדים ממנו כמה הרבי אהב וכבד את אשתו והעריך את כוחה הרוחני. המסר שלו לנשות חב"ד היה, שלרבנית הצדקת, הרבנית חיה-מושקא, יש כח לברך יהודים כמו צדיק גדול – כמו שלרבי יש כח לברך, כך גם לה יש כח לברך.

מהיכן מגיע הכח להשפיע ברכה? קודם כל, לרבנית יש הרבה זכויות, היא צדקת, ויש לה גם יחוס, היא בת של רבי ואשת רבי. מה עוד? הרבנית מלאה באהבת ישראל. למי שמאוד אוהב/ת יהודים יש כח לברך. אברהם אבינו היה הראשון שה' נתן לו כח לברך ושברכותיו תתקיימנה. מדוע? לכל אחד מהאבות יש מדה מיוחדת ומדתו של אברהם אבינו היא מדת החסד – הרצון האינסופי להיטיב שנובע מתוך אהבה. אברהם אבינו מצטיין במדת החסד ובמדת האהבה, ולכן, בגלל אהבתו הרבה לאנשים, ה' נתן לו את הכח לברך. כך, כל מי שיש לו הרבה חסד והרבה אהבה יכול לברך.

כל אחד ואחת מאיתנו צריכים ללמוד מהרבנית חיה-מושקא, קודם כל לאהוב יהודים, ואז ה' יתן לנו כח לברך יהודים והברכות תתקיימנה. כמובן, הברכה העיקרית היא שה' יתן לנו תיכף ומיד ממש את הגאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח צדקנו. שזכרה של הרבנית חיה מושקא יהיה עמנו, נלמד ממנה ונתחזק ממנה, ונהיה צדיקים וצדיקות כמו שהיא היתה.

(משיעור כ"ב שבט – כינוסי ילדות)

אוצר הפרשה רפואה בכל מאכל ומשקה

"וְעַבַּדְתֶּם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבִרְךָ אֶת לַחְמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ וְהִסְרֹתִי מִחֶלְה מִקְרַבְךָ" – זו אחת הברכות המיוחדות בתורה, בריאות טבעית. מה הקשר בין ברכת הלחם והמים להסרת המחלה? אמר רבי נחמן מברסלב: יש הרבה רפואות שונות למחלות שונות, כמו צמחי רפואה שלכל אחד יש סגולה מיוחדת, וצריך להתאים את הרפואה למחלה. אלא שזה נכון ונצרך רק בדרגה הנמוכה, אבל מי שיש לו אמונה בשלמות יכול להתרפא בכל מאכל ומשקה – "וברך את לחמך ואת מימך", ואז גם הלחם והמים הפשוטים יהיו לך לרפואה שלמה, "והסרתי מחלה מקרבך".

וכך ספר רבי נחמן על האיש התם: "והיה אומר לאשתו: אשתי, תן לי לאכול. והיתה נותנת לו חתיכת לחם ואכל. אחר כך היה אומר: תן לי הרוטב עם קטנית. והיתה חותכת לו עוד חתיכת לחם ואכל. והיה משבח ואומר: כמה יפה וטוב מאד הרוטב הזה! וכן היה מצוה לתן לו הבשר ושאר מאכלים טובים כיוצא בזה, ובעד כל מאכל ומאכל היתה נותנת לו חתיכת לחם, והוא היה מתענג מאד מזה ושבח מאד את אותו המאכל, כמה הוא מתוקן וטוב, כאלו היה אוכל אותו המאכל ממש. ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם טעם כל מאכל ומאכל שהיה רוצה מחמת תמימותו ושמתו הגדולה". התם הזה איננו טפש כלל, הוא מאמין לגמרי שבמאכל הפשוט שה' נותן לנו יש ברכה פנימית, "וברך את לחמך ואת מימך", לא צריך יותר מזה!

מהתחלת הפסוק, "ועבדתם את ה' אלהיכם", לומדים את המצוה להתפלל לה'. לפני שאוכלים, מתפללים לה' שהאוכל הזה יתן לנו בריאות, ומהכוח והחיות שנקבל מהאוכל נוכל לעבוד את ה' – ואז ה' מברך את האוכל שיהיה הכי בריא והכי טעים בעולם. (משיעור כ"ב שבט תשע"ז)

אוצר התבונה

רב ותלמיד

החווה מלובלין אמר פעם: "בין רבי ורבי איני יכול להבחין ואיני רוצה להבחין. בין תלמיד ותלמיד אני יכול להבחין אבל איני רוצה להבחין".

שני הרביים שהחווה מלובלין רמז אליהם הם האריז"ל והבעל-שם-טוב. שני התלמידים שהוא רמז אליהם הם הרב חיים ויטאל (גדול תלמידי האריז"ל) והרב דוב-בער, המגיד ממזריטש (גדול תלמידי הבעל-שם-טוב).

הדוגמא המובהקת של רבי ותלמיד בתורה היא משה ויהושע. חז"ל תיארו את היחסים ביניהם במלים, "פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה". הלבנה מקבלת את אורה מהחמה ומחזירה אותו לארץ, מאירה בכך את הלילה החשוך – הזמן בו החמה ואורה נעלמו מעין אדם. הלילה נותר לילה, איש לא יחשוב אותו ליום, אך הודות ללבנה ולאורה אנו יכולים למצוא בו את דרכנו. באותו אופן, תלמיד משקף את האור של רבו בזמן או מצב בו העולם אינו מסוגל לקבל את אורו הגדול במישרין.

בזמן בריאת העולם ה' ברא שני מאורות גדולים, השמש והירח, אך לאחר מכן הוא מיעט את אור הלבנה על מנת להבחין בין יום לבין לילה. הנביא ישעיהו מנבא שבעתיד "וְהָיָה אֹרֶן הַלְבָנָה כְּאֹרֶן הַחֶמֶה וְאֹרֶן הַחֶמֶה כְּאֹרֶן הַיָּמִים" (ל, כו). ככל שאנו מתקרבים לימות המשיח רמת התלמיד עולה ומתקרבת לזו של רבו (עד שבסופו של דבר המשיח ותלמידו יהיו באותה רמה...). התלמיד הנאמן והמסור ממשיך לקבל את אורו מרבו, בדיוק כפי שהלבנה מקבלת את אורה מהחמה, אך הוא מצליח להקרין את מלוא האור של רבו לעולם, ובמובן מסוים אך משפר את איכותו בכך שעושה אותו נגיש יותר לציבור.

(משיעור י' אב תשע"א)

אוצר הרמז

דין שכולו חסד

פרשת משפטים נקראת פרשת דינים. לאורך כל התורה התרגום של משפט הוא דין, כמו "משפט צדק" – "דין דקשוט". המיוחד בדין תורה שבפנימיות כולו חסד – גבורה עולה ג פעמים חסד, בפנימיות היינו משפט חסד. (משיעור ב' אלול תש"פ)

"שובו בנים שובבים"

אנחנו נמצאים בסוף ימי השובבי"ם – ר"ת שמות-וארא-בא-בשלח-יתרו-משפטים – ימים של תיקון הברית. כתוב שבכל יום יוצאת בת קול שמעורת לתשובה, "שובו בנים שובבים", ופירש הבעש"ט שאף שלא שומעים את הבת-קול, הנשמה למעלה שומעת את הבת קול – "אף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי" – ומהמזל, לשון נזל, נזלות ומטפטפות טפות של הרהורי תשובה לנשמה למטה. (משיעור ז' תמוז ע"ז)

אוצר השו"ת

חיקוי אמיתי וחיקוי חיצוני

שאלה: האם חיקוי הוא דבר טוב?

תשובה: בתחילת כתר שם טוב כתוב על "הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם" כי הענין לא היה שייך להם – הם רק חיקו. זהו חיקוי חיצוני, שאתה מחקה איזו מדרגה שלא שייכת לך בכלל. אבל יש עוד סוג של חיקוי – לחקות את ה' ב-יג מדות הרחמים שלו, זהו חיקוי מוצדק, חק למעליותא, למה חיקוי כזה הוא אמת ("אמת ליעקב")? כי לכל יהודי יש את המדות האלה. חיקוי שלא הולך הוא דבר שאין לך, והחיקוי שלך הוא בשביל התייהרות. התכונה של הדעת היא שעל ידי שאתה יודע את המדות של הזולת, את המדות של ה' ומחקה אותן – אתה מגלה את המדות העצמיות של עצמך. זהו היחוד בחיקוי של הקב"ה. כל יג המדות נמצאות בך, אבל כדי להוציא אותן צריך לחקות את ה'. בדיוק לשם כך ה' גילה לנו שהוא "רחום וחנון ארך אפים" – כדי שנדע אותו ונחקה אותו וכך נגלה את העצם שלנו.

הכי עצמית בכל המדות היא מדת האמת.

הרבי מקוצק, שיום ההילולא שלו חל בכ"ב בשבט, אמר שאמת היא המדה היחידה שאי אפשר לחקות ולזייף, כי כאשר מחקים את האמת זו כבר לא אמת – הדבקות במדת "ואמת" ביג המדות, חייבת לגלות את האמת העצמית שלנו. (משיעור מוצאי י"א חשון פ"ב)